

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 - 2018

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwany dalej Programem.

Podstawa prawna:

Art. 6 ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20.09.2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Uzasadnienie:

Uchwałą nr VII/17/07 Rady Gminy Piecki z dnia 24 kwietnia 2007 r. przyjęto do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Piecki na lata 2007-2013. Z uwagi na konieczność kontynuacji działań przewidzianych w/w programem, zachodzi potrzeba aktualizacji diagnozy środowiska lokalnego (zjawiska przemocy, potrzebnych działań) oraz przyjęcia programu na lata następne.

Z danych liczbowych z Posterunku Policji w Pieckach wynika, że w roku 2013 na terenie Gminy Piecki przeprowadzono ogółem 63 interwencje domowe. W stosunku do lat ubiegłych ilość interwencji zmalała. Sprawcami przemocy byli głównie mężczyźni pod wpływem alkoholu. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku reorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowanie poszczególnych członków rodziny staje się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia można zakwalifikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele.

Dla lepszego zrozumienia zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to: „Jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobro osobiste osób wymienionych w pkt.1 (członek rodziny - osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6.06.1997 r. Kodeks Karny), w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania, agresja ze strony najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym co normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą.

I. Zasady systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Piecki

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
- 2) jawności działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- 3) szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

II. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Piecki

Art. 6 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stwierdza:

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.) i ustawy z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

2. Do zadań własnych gminy należą w szczególności:

- 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest skorelowany z celami Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim oraz z założeniami Programu Osłonowego

III. Cele Programu i metody realizacji

Nadrzędnym celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie rozmiarów przemocy domowej,
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc,
- 4) wzmocnienie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) podniesienie świadomości i wiedzy społecznej na temat przemocy w rodzinie,
- 6) podniesienie wrażliwości społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 7) zwiększenie skuteczności działań profilaktyczno-wychowawczych prowadzonych wobec dzieci i młodzieży.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

- 1) diagnozowanie rozmiarów przemocy w rodzinach w gminie,
- 2) podejmowanie działań profilaktycznych dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie,
- 6) oddziaływanie na rzecz zmiany postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie,
- 7) podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

A. Przygotowanie diagnozy na temat rozmiarów przemocy w gminie Piecki:

Realizacja:

1. Zebranie wszelkich danych, które pozwolą dokonać pomiaru zjawiska. Źródłem informacji będą statystyki policji, sądu, pomocy społecznej, szkół, przychodni zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Przeprowadzenie diagnozy i ustalenie zasobów środowiska lokalnego, a więc działalności instytucji, placówek, świetlic, osób zajmujących się pomaganiem pod kątem udzielenia pomocy rodzinie na tej podstawie opracowanie mapy zasobów środowiska lokalnego.
3. Przeprowadzenie badań pozwalających określić postawy mieszkańców na temat sposobu pomagania rodzinom, gdzie stosowana jest przemoc.
4. Przeprowadzenie badań pozwalających określić postawę pracowników służb i placówek stykających się z problemem przemocy na danym terenie oraz poziom ich kwalifikacji koniecznych do skutecznego pomagania.

B. Podnoszenie kwalifikacji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Przeszkolenie grup pracowników zawodowo stykających się ze zjawiskiem przemocy:
 - policji,
 - służby zdrowia,
 - nauczycieli i pedagogów szkolnych,

- przedstawicieli GKRPA,
 - pracowników GOPS.
2. Organizowanie warsztatów doskonalących stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”.
 3. Opracowanie interdyscyplinarnych szkoleń, porad, konferencji itp. spotkań z udziałem osób zaangażowanych w programie i osób ważnych dla środowiska lokalnego.
 4. Opracowanie lokalnych procedur postępowania i sposobu przekazywania informacji o prowadzonych działaniach w przypadkach podejmowania interwencji przez instytucje zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy.
 5. Przeszkolenie grupy liderów społecznych w zakresie podejmowanych działań profilaktycznych mających na celu poprawę sytuacji rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy oraz udzielania pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych (animacja czasu wolnego).

C. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Funkcjonowanie Punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy, zatrudniającego specjalistów (będącego miejscem wsparcia zarówno dla ofiar przemocy jak i osób pomagających).
2. Funkcjonowanie Zespołu interdyscyplinarnego zapewniającego skuteczną interwencję w sytuacji przemocy i kompleksową pomoc ofiarom.
3. Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”.
4. Realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie.
5. Zatrudnienie pedagoga ulicy, asystenta rodziny, animatora czasu wolnego.
6. Nawiązywanie współpracy z Prokuraturą w zakresie pracy z ofiarą przemocy.

D. Oddziaływanie na sprawców przemocy.

Realizacja:

1. Kierowanie sprawców przemocy do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.
2. Kierowanie sprawców przemocy do wykonywania prac społecznie-użytecznych.
3. Nawiązywanie współpracy z Prokuraturą w zakresie pracy z ofiarą przemocy.

E. Oddziaływanie na rzecz zmiany postawy mieszkańców gminy wobec przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotki, broszury...) o przemocy w rodzinie oraz możliwościach uzyskania pomocy i umieszczenia ich w miejscach ogólnie dostępnych.
2. Systematyczne zamieszczanie w prasie lokalnej informacji dotyczących przemocy w rodzinie oraz możliwościach i miejscach uzyskania pomocy,
3. Pokazywanie w prasie lokalnej, na konferencjach i naradach pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy,
4. Prowadzenie kampanii skierowanej na edukację środowiska lokalnego ukierunkowaną głównie na obalenie mitów i stereotypów utrudniających pomoc.
5. Organizowanie kampanii profilaktycznych (heepening).

F. Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Sporządzenie diagnozy tzw. „grup ryzyka”.
2. Zwiększanie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.
3. Poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie.
4. Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych.
5. Propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich.
6. Nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
7. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy.
8. Organizowanie lokalnych kampanii społecznych, konferencji, spotkań, kursów, warsztatów.

G. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Sporządzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Rozwój działalności zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.
3. Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar w tym:
 - a) rodzinnego, prawnego, psychologicznego, socjalnego,
 - b) rozwój poradnictwa dla małoletnich rodziców z rodzin zagrożonych przemocą,
 - c) rozwój oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na osoby dotknięte przemocą w rodzinie i osoby stosujące przemoc w rodzinie.
4. Organizowanie spotkań terapeutycznych, kursów, pogadank.
5. Tworzenie i wspieranie w funkcjonowaniu grup samopomocowych, osób współuzależnionych, grup wsparcia.

H. Udzielenie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie

Realizacja:

1. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
2. Rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie.
3. Poszerzenie oferty środowiskowych form o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym.
4. Organizowanie spotkań terapeutycznych, kursów, pogadank.
5. Tworzenie nowych form spędzania wolnego czasu - wolontariat.

Przewidywane efekty realizacji Programu:

- 1) zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie,
- 2) spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- 3) spadek liczby rodzin, w których wielokrotnie podejmowane są interwencje,
- 4) wzrost kompetencji przedstawicieli różnych grup zawodowych pomagających ofiarom i sprawcom przemocy,
- 5) wzrost, a potem spadek liczby osób zatrzymanych w izbie wytrzeźwień (policyjnej izbie zatrzymań) w związku z przemocą w rodzinie,
- 6) wzrost, a potem spadek liczby osób zgłaszających się o pomoc do różnych służb działających w gminie,

- 7) stała obecność ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i prasie lokalnej,
- 8) organizowanie akcji profilaktycznych i kampanii społecznych.

Realizacja Programu wymaga:

- 1) wyodrębnianego w strukturze Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiska pracy - koordynatora placówki wsparcia dziennego (w tym środowiskowych form wsparcia),
- 2) funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy i członków ich rodzin,
- 3) ścisłej współpracy różnych instytucji, placówek i organizacji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy i pomagania ofiarom przemocy,
- 4) utworzenia lokalnej koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, koniecznej także w celu pozyskiwania funduszy na działalność pomocową.

IV. Koordynatorem realizacji Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach.

V. Realizatorzy Programu:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieckach (w tym placówki wsparcia dziennego),
- 2) Posterunek Policji w Pieckach,
- 3) Zespół Szkół w Pieckach,
- 4) Szkoła Podstawowa w Starych Kiełbonkach,
- 5) Szkoła Podstawowa w Krutyni,
- 6) Szkoła Podstawowa w Dłużcu,
- 7) Szkoła Podstawowa w Nawiadach,
- 8) Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 9) organizacje pozarządowe,
- 10) wolontariat i mieszkańcy,
- 11) media lokalne.

VI. Sposób monitorowania i sprawozdawczość

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość dotyczącą:

- 1) form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 2) form działań kierowanych do sprawców przemocy,
- 3) liczby podejmowanych działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin,
- 4) liczby założonych Niebieskich Kart,
- 5) liczby osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego,
- 6) liczby podjętych lub zorganizowanych akcji profilaktycznych i kampanii społecznych oraz innych działań lokalnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy Programu zobowiązani są do przedkładania sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań w danym roku w terminie do końca I kwartału następnego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieckach.

Program finansowany jest z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prezentacja efektów realizacji Programu przedstawiana będzie corocznie Radzie Gminy.